

TOIMINNALLINEN VERKOSTO KESKI-
SUOMEN KESKUSSAIRAALAN
LASTENNEUROLOGIAN YKSIKÖN
YHTEISTYÖKÄYNTIEN TAVOITTEENA

Ritva Katajamäki, Kati Lassila

11.5.2011

KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TAUSTAA

- nykynäkemykset hyvistä kuntoutuskäytännöistä
- erikoissairaanhoidon näkökulma ja tehtävät
- yhtenäinen toimintakulttuuri ja toimintamalli puuttuvat yhteistyökäynneistä.

KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TARKOITUS

- selvittää, kuvata ja tehdä näkyväksi kyselyn avulla, kuinka yhteistyökäynnit ovat toteutuneet viimeisen vuoden aikana lastenneurologialla työskentelevien työntekijöiden toteuttamana
- selvittää työntekijöiden näkemykset yhteistyökäyntien koetusta hyödystä sekä kehittämistarpeista.

KEHITTÄMISTEHTÄVÄN HYÖTY

- ◉ selkeyttää työnjakoa ja vastuuta moniammatillisessa yhteistyössä sekä omassa työryhmässä että paikallisissa yhteistyöverkostoissa
- ◉ tukee kuntoutuskumppanuutta, sitouttaa ja vastuuttaa lapsen lähellä olevat toimijat yhteisten tavoitteiden suuntaisesti
- ◉ kuntoutus toteutuu arjessa
- ◉ asiat hoidetaan kasvokkain.

TOIMINNALLINEN VERKOSTO

- lapsen mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet
- lapsen lähellä olevat toimijat
 - vanhemmat
 - päivähoito, koulu
 - terapeutit
 - tutkiva taho
- ympäristön merkitys
- lapselle yhdessä sovittu suunnitelma tavoitteista ja toimintakäytännöistä eri ympäristöissä
- suunnitelman toteutumisen seuranta.

KYSELYN TULOKSISTA...

- Kaikki ammattiryhmät olivat tehneet yhteistyökäyntejä sairaalan ulkopuolelle (koti, päiväkotia, koulu, apuvälinefirma).
- Käyntien tarkoitus on pääasiallisesti kuntoutus tai hoito.
- Kuntoutuskäynnit jakautuivat sisällöltään arviointiin, havainnointiin ja ohjaukseen sekä kotisairaalahoidossa olevien lasten kuntoutuksen toteuttamiseen.

...JATKOA...

- Käyntien tarkoitus vaihteli ammattiryhmittäin.
- Yhteistyökäyntejä tehtiin yksin tai työparin kanssa.
- Yhteistyökäynnin tarve ja toteuttaja sovittiin vaihtelevasti.
- Tärkeimpinä hyötyinä nähtiin ennen tutkimuksia lapseen ja perheeseen tutustuminen, lapsen havainnointi omassa ympäristössä.
- Tutkimusten jälkeen toteutuneiden käyntien hyötyinä nousivat esille tutkimustiedon hyödyntäminen lapsen arjessa.

JATKOA...

- ◉ Yhteistyökäynneillä haasteelliseksi koettiin yksintyöskentely moniammatillisessa tilanteessa.
- ◉ Taito ohjata keskustelua.
- ◉ Välimatkat olivat pitkiä.
- ◉ Ajan käyttö.

JATKOA...

Kehittämisideoita:

- ◉ koulutusta ja perehdytystä uuteen toimintatapaan
- ◉ yhteisten periaatteiden miettimistä työryhmässä
- ◉ kokemusten keräämistä
- ◉ yhteistyökäyntilomakkeen luominen
- ◉ työnohjausta
- ◉ työparityöskentelyn kehittämistä.

KYSELY PÄIVÄHOIDON TYÖNTEKIJÖILLE

- Tavoitteena selvittää päivähoidon työntekijöiden kokemuksia ja ajatuksia toteutuneesta yhteistyöstä sekä toiveita ja ideoita yhteistyön kehittämiseksi.
- 60 kyselyä Jyväskylän kaupungin päivähoidon yksikköön, 30 kyselyä Perusturvaliikelaitos Saarikan (Kivijärvi, Kyyjärvi, Karstula, Kannonkoski, Saarijärvi) päivähoidon työntekijöille.
- Vastauksia 28/90 -> 31 %.

...JATKUU...

- Kyselyllä selvitettiin
 - vastaajan ammatti
 - päivähoitoryhmän koko
 - ovatko elton palvelut käytössä
 - millaisista yhteistyömuodoista on kokemusta (vaihtoehdot valmiina)
 - yhteistyöhön osallistuneet ammattilaiset
 - yhteistyön tarkoitus
 - yhteistyön hyödyt
 - toiveet yhteistyön sisällöstä ja toteutustavasta
 - kehittämisehdotukset jatkossa
 - muuta.

KYSELYN TULOKSIA

VASTAAJAN TIEDOT

- ◉ Ammatti: Ito 7, elto 13, kelto 1, perhepäivähoitaja 3, lähihoitaja 1, lastenhoitaja 1, päivähoidon aluejohtaja, ei ammattia 1.
- ◉ Ryhmän koko: 8-36 lasta, 1+1-8 aikuista
->5 aikuista / 12 lasta - 2 aikuista / 14 lasta.
- ◉ Elton palvelut käytettävissä 25/28, ei vastausta 3.

KOKEMUKSET YHTEISTYÖMUODOISTA

- Eniten kokemuksia oli päivähoidon työntekijän osallistumisesta palautekeskusteluun ja kuntoutussuunnitelman tekemiseen keskussairaalassa (21).
- Seuraavaksi eniten toteutuneita yhteistyömuotoja olivat puhelinkonsultaatio (14) sekä keskussairaalan työntekijän tekemä ohjauk käynti päivähoitoon (10).

...JATKUU...

- Muita kokemuksia yhteistyömuodoista olivat keskussairaalan työntekijän osallistuminen kuntoutussuunnitelman tekemiseen päivähoidossa (5), arvioinnin tekeminen päivähoidossa (4) sekä päivähoidon kirjallinen kuvaus lapsesta päivähoidossa (4).
- Kysely ei eritellyt keskussairaalan eri ammattiryhmien osallistumista yhteistyöhön, eikä kokemuksia eritelty eri yhteistyömuotojen osalta.

YHTEISTYÖN TARKOITUS

- Päällimmäisenä yhteistyön tarkoituksena nousi esille kuntoutussuunnitelman tekeminen, täydentäminen tai päivittäminen sekä käytössä olevien tukitoimien ja mahdollisten tulevien tukitoimien pohtiminen.
- Toinen selkeästi esiin nouseva tarkoitus oli palautteen ja tiedon saaminen lapsen tutkimustuloksista.

...JATKUU...

- Tarkoituksena nousi esille myös yhteistyön näkökulma:
 - kehittää yhteistyötä
 - saada kuva siitä, keitä on mukana lapsen kuntoutuksessa
 - tukea perhettä.

YHTEISTYÖN HYÖDYT

- ◉ Selkeästi päällimmäisenä hyötynä nousi esille yhteistyö:
 - moniammatillinen näkemys
 - tiedon jakaminen, mielipiteiden vaihtaminen kasvokkain, jolloin luottamus säilyy
 - vanhempien tukeminen tiedon jakamisessa ja tutkimustulosten läpikäymisessä.

...JATKUU...

- Esille nousivat myös näkemyksen selkiytyminen lapsen tuen tarpeista, tämänhetkisistä taidoista ja haasteista, lapsen päivähoitokäytänteiden kehittäminen ja tiedon saaminen lapselle suunnatuista tukitoimista.

TOIVEET YHTEISTYÖN SISÄLLÖSTÄ JA TOTEUTUSTAVASTA

- Yhteistyön lisääminen ja erilaisten yhteistyömuotojen kehittäminen
 - yhteistyökäynnit päivähoitoon
 - tiedonkulun kehittäminen ja päivähoidon roolin sekä arkihavaintojen arvostaminen
 - mahdollisuus erilaisten yhteistyömuotojen käyttämiseen tarpeen mukaan, esim. puhelinkonsultaatiot, erityistyöntekijöiden tapaamiset.

...JATKUU...

◎ Palautekeskustelun sisältö

- perhelähtöisen toimintatavan kehittäminen
- palaverin kulun, sisällön ja tavoitteiden selkiyttäminen osallistujille etukäteen
- hyvät palaverikäytännöt (tasavertainen kuulluksi tuleminen, puheenvuoron saaminen, kieli, aikataulu).

...JATKUU...

◎ Palautekeskustelu yhteistyömuotona

- palautekeskustelu ja siihen osallistuminen käytännöksi kaikilla tutkimusjaksoilla
- automaattinen kutsu osallistua palaute- ja kuntoutussuunnitelmakeeskusteluun
- palaveriajankohdasta ilmoittaminen riittävän aikaisin (palautteen kirjoittaminen, töiden järjestely).

...JATKUU...

◎ Muu yhteistyö

- koulutukset
- tietoa lastenneurologian toiminnasta päivähoitoon, yhteystietojen päivittäminen.

MUUTA PALAUTETTA...

- ◉ Yhteistyö on ollut aina hyvää.
- ◉ Yhteistyö on melko riittävää.
- ◉ Hienoa työtä teette.
- ◉ Hyvä kysely.
- ◉ Työntekijät ovat olleet aina ystävällisiä ja antaneet arvokasta tukea.

POHDINTAA

- Päällimmäisenä tarkoituksena yhteistyössä nousi selvästi esille kuntoutussuunnitelman tekeminen, sen sijaan suurimpana hyötynä nousivat esille tiedonkulku, moniammatillisen näkemyksen muodostaminen ja perheen tukeminen.
 - Kuntoutussuunnitelman tekemistä ei mainittu yhteistyön hyötynä.
- > Kuntoutussuunnitelman tekeminen ei nykyisin toteudu palautekeskustelussa.

POHDINTA JATKUU...

- ◉ Muu yhteistyön tarkoitus (palautteen ja tiedon saaminen, yhteistyö, perheen tukeminen) nähtiin vastauksissa toteutuvan.
- ◉ Osassa vastauksia yhteistyö koettiin hyvin toimivaksi, mutta esille nousi myös selvästi päivähoidon kokemus kuuntelijan rooliin jäämisestä palautekeskustelussa sekä siitä, että päivähoidon asiantuntijuutta ei riittävästi hyödynnetä eikä päivähoidolla ole yhteistyössä selkeästi määriteltyä roolia.

POHDINTA JATKUU...

- ◉ Osassa vastauksia koettiin, että toiminta on perhelähtöistä, osassa tuotiin esille vanhempien jääminen sivurooliin.
 - ◉ Toiveina ja kehittämissideoina vastauksissa esille nousivat monimuotoisen yhteistyön, tiedon kulun ja tiedon jakamisen kehittäminen edelleen.
- > Vastauksista käy selvästi ilmi se, että yhteistyön muotoja ja sisältöjä ei ole keskussairaalan ja päivähoidon kesken määritelty.

POHDINTA JATKUU...

- ◉ Kuntoutussuunnitelman ja lapsen tavoitteiden tekemistä yhteistyön hyötynä, toiveena tai kehittämiskohteena ei juurikaan tuotu esille.

KS KYSELY - PÄIVÄHOIDON KYSELY

- Yhteistyö koettiin molemmissa kyselyissä tarpeelliseksi.
- Tiedonkulun merkitys korostui kummassakin kyselyssä.
- Molemmissa kyselyissä tuli esille tarve yhteisesti selkiyttää, määritellä ja sopia yhteistyömuodoista ja käytännöistä.
- Molemmissa kyselyissä korostui myös, että on tärkeää tietää, miten lapsi toimii omassa ympäristössään.

...JATKUU...

- ◉ Kummassakin kyselyssä tuotiin esille myös ajankäytön huomioiminen (resurssit, työajan suunnittelu, aikataulutukset...)
- > KS:n yhteistyökäyntien kehittämistyö on samansuuntainen päivähoiton kehittämistoiveiden kanssa (arkihavainnot, perhelähtöisyys, tiedonkulku, ajankäytön ja resurssien huomioiminen).

KEHITTÄMISKOHTEET JATKOSSA

- yhteisen viitekehyksen määrittäminen lapsen kehityksen arviointiin ja tukemiseen
- erilaisten yhteistyövaihtoehtojen suunnittelu ja määrittely yhteistyössä
 - millaisia yhteismuotoja
 - missä tilanteessa
 - tavoitteet ja sisältö
 - käytännön toteutus (aika, paikka, välineet)
 - eri asiantuntijuuksien hyödyntäminen.

...JATKUU..

- ⊙ palautekeskustelukäytäntöjen sopiminen
 - päivähoidon kutsuminen
 - tavoitteen ja sisällön määrittäminen
 - palaverin kulku (ajankäyttö, puheenvuorot ja keskustelu)
- ⊙ käytäntöjen sopiminen kuntoutussuunnitelman sekä lapsen yksilöllisten tavoitteiden laatimiseen -> toiminnallinen verkosto.

...JATKUU...

- ◉ perhelähtöisen työskentelytavan määrittely
- ◉ roolien tarkastelu kuntoutuspalvelujärjestelmässä.

HAASTEET

- ◉ Rajalliset resurssit vaativat uusia toimintatapoja.
- ◉ Uusien toimintatapojen käyttöön ottaminen vaatii hyvää johtamista, sitoutumista, pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta, aikaa sekä työn kehittämisen arvostamista .
- ◉ Ajantasaisten tietojen ylläpitäminen kuntoutuskäytännöistä ja vaatii aikaa sekä yhteistä keskustelua ja koulutusta.

KIITOS!